

Sampo Seppänen

29.9.2026

Talousvaliokunta  
Eduskunta  
TaV@eduskunta.fi

Asia: U-jatkokirje: Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta komission yleiseksi ryhmäpoikkeusasetukseksi (valtiontukien yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen (EU) 651/2014 korvaava asetus)

## Energiateollisuus ry:n lausunto

Energiateollisuus ry kiittää lausuntopyynnöstä ja toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Useilla komission ehdottamilla muutoksilla ryhmäpoikkeusasetuksen 2. luonnoksessa voi olla vaikutuksia energia-alan toimijoihin sisämarkkinoiden tai mahdollisten kotimaisten tukimekanismien kautta. Olennaiset asiat on hyvin noteerattu U-jatkokirjeessä. Energiateollisuuden keskeiset huomiot komission uudesta ryhmäpoikkeusasetuksen luonnoksesta ja valtioneuvoston U-jatkokirjeestä ovat seuraavat:

### Hankkeiden tukisummat (kynnysarvot)

Komission toisessa ryhmäpoikkeusasetusluonnoksessa (GBER) nostettaisiin investointitukien kynnysarvoja, jolloin investointeja voitaisiin tukea nykyistä ja ensimmäistä luonnosta suuremmilla summilla. Tätä perustellaan viime vuosien inflaatiokehityksellä. Jatkossa kynnysarvot nousisivat myös odotetun inflaatiokehityksen verran. Tietyissä tapauksissa tukisummat voivat nousta huomattavasti ilman, että korotukset liittyvät inflaatiokehitykseen. Asia nostetaan kokonaisuudessaan hyvin esiin myös U-jatkokirjeessä.

- Näkemyksemme mukaan yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen (GBER) tarkistuksen ei tulisi johtaa laaja-alaisen valtiontukijärjestelmien käyttöönottoon tai jatkumiseen kypsille teknologioille kansallisella tasolla, eikä tukikilpailuun jäsenvaltioiden välillä. Tällainen kehitys uhkaa sisämarkkinoiden yhtenäisyyttä ja johtaisi resurssien tehottomaan käyttöön. Kynnysarvojen nostaminen lisäisi tämän negatiivisen kehityksen riskiä.

Haasteellista kokonaisuudessa on, että komissio ei ole toteuttanut luonnoksesta vaikutusarviota, jossa arvioitaisiin ehdotuksen vaikutuksia EU:n sisämarkkinoiden kannalta muun muassa tukikattojen noston suhteen.

- Ennen valtiontukisääntöjen muuttamista tai joustavoittamista komission tulisi suorittaa kattava vaikutustenarviointi ehdotetuista GBER-asetuksen muutoksista. Vaikutusarvioiden puute on nostettu myös U-kirjeessä hyvin esille.

## Vähähiilisen vedyn huomioiminen vedyn tuotannossa

CO<sub>2</sub>-neutraalin sähkön osuus Suomessa oli 96 prosenttia vuonna 2025. Suomalaisesta verkkosähköstä tuotettu vety täyttää jo 70 prosentin päästövähennyksen ja määrittellään siten vähähiiliseksi vedyksi. Vetymarkkinoiden lopputuotteet laajenevat uusiutuvista, ei-biologisista alkuperää olevista polttoaineista (RFNBO) vähähiilisiin tuotteisiin ja polttoaineisiin.

Komission 2. luonnoksessa mahdollistetaan aikaisemmasta poiketen vähähiilisten polttoaineiden samanaikainen tuotanto edellyttäen, että tuotettujen vähähiilisten polttoaineiden osuus ei ylitä 20 prosenttia kokonaistuotannosta, kun tukea myönnetään uusiutuvien, muusta kuin biologisesta alkuperästä tuotettujen polttoaineiden valmistukseen. Muutos on yhdenmukainen Suomen aiemmin ehdottaman ja Clean Industrial Deal State Aid Framework (CISAF) sääntelyn kanssa.

- Pidämme muutosta tervetulleena. On järkevämpää resurssien käyttöä, jos esimerkiksi investointitukea saanut vedyntuotantolaitos voi tuottaa vähähiilistä vetyä ja polttoaineita edes jossain määrin RFNBO-polttoaineiden ohella.

## Vaikutus kansallisen talvienergiatuen valmisteluun

Hallitus on ilmoittanut toteuttavansa talvienergiatuen. Tuen osalta hallitus totesi keväällä 2026, että ”valtiontukisäädösten ja Euroopan komission näkemysten vuoksi mekanismin valmistelu perustuu EU:n ryhmäpoikkeusasetukseen, joka mahdollistaa tuen antamisen EU:n kestävyyskriteerit täyttävän bioenergian sekä yhteistuotannon osalta maakaasun käyttämiseen.”

Voimassa olevassa ryhmäpoikkeusasetuksessa ja komission ensimmäisessä luonnosversiossa maakaasuinvestointien tukeminen yhdistetyssä tuotannossa oli vielä mahdollista (artikla 58). Käsiteltävänä olevassa komission viimeisimmässä luonnoksessa tukemisen mahdollisuus on poistettu.

Kuten U-jatkokirjeessä todetaan, suunniteltua tukimekanismia (talvienergiatuki) ei olisi siten mahdollista toteuttaa tämän artiklan nojalla siltä osin kuin investointituki kohdistuisi yhteistuotannossa käytettävään maakaasuun.

## Teknologianeutraalisuus

Lisäksi muistutamme, että komission luonnoksessa on suoraan todettu, että ryhmäpoikkeusasetus ei koske ydinvoimaa. Tämä on teknologianeutraaliusnäkökulmasta ongelmallista ja koskee myös muita EU:n valtiontukisäännöksiä (CISAF). Lähtökohtaisesti kaikki puhtaat teknologiat tulisi olla tukipolitiikassa samalla viivalla.

On nurinkurista, että useissa eri valtiontukisäännöissä voidaan tukea jo markkinoille vakiintuneita ja kypsiä teknologioita, mutta ei kehitteillä olevaa teknologiaa, kuten pieniä modulaarisia ydinreaktoreita eli SMR:iä, joka voi olla yksi merkittävä ratkaisu lämmityksessä niin fossiilisten polttoaineiden kuin yleisesti polttamisen vähentämisessä tulevaisuudessa.

Ystävällisin terveisin

Energiateollisuus ry  
Sampo Seppänen  
Asiantuntija  
sampo.seppanen@energia.fi  
(+358503407716)